

Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen

Richtlijnen voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen

Provincie Noord-Holland

Versie: oktober 2015

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Provinciale financieringsinstrumenten	5
2.1 Subsidie.....	5
2.2 Deelneming.....	5
2.3 Geldlening (subsidie in de vorm van een lening)	6
2.4 Garantstelling.....	6
3. Richtlijnen geldleningen en garantstellingen	7
3.1 Risicobeheersing.....	7
3.2 Algemene uitgangspunten	8
3.3 Uitwerking van de uitgangspunten en beoordelingscriteria.....	8
3.4 Richtlijnen voor provinciale geldleningen (subsidies in de vorm van een lening)	9
3.4.1 Beoordelingscriteria geldleningen.....	9
3.4.2 Vergoeding voor geldleningen	10
3.5 Richtlijnen voor provinciale garantstellingen	10
3.5.1 Waarborgfondsen.....	10
3.5.2 Beoordelingscriteria garantstellingen	10
3.5.3 Vergoeding voor garantstellingen	11
Begrippenlijst.....	12
Bijlage 1 Uitstaande garantstellingen van de provincie per 2015	14
Bijlage 2 Wettelijk toetsingskader	15
Bijlage 3 Checklist opbouw dossier geldleningen / garantstellingen	17
Bijlage 4 Interne procedure.....	18
Bijlage 5 Toetsingskader geldleningen (stroonschema)	19
Bijlage 6 Toetsingskader garantstellingen (stroonschema)	20
Bijlage 7 Financiële beoordelingscriteria	21

1. Inleiding

Regelmatig doen partijen een beroep op de provincie Noord-Holland voor financiële ondersteuning van initiatieven. Bij de keuze om organisaties of initiatieven (al dan niet) financieel te ondersteunen geldt altijd het uitgangspunt dat sprake dient te zijn van investering in een publieke taak. Dat wil zeggen dat de financiering moet bijdragen aan de realisatie van provinciale doelen van de provincie Noord-Holland. Binnen de kaders van de geldende wet- en regelgeving kan de provincie verschillende instrumenten inzetten voor de financiering van initiatieven met een provinciaal doel. Tot nu toe bestaat het huidige financieringsinstrumentarium van de provincie voornamelijk uit subsidies (á fonds perdu) en deelnemingen (in aandelenkapitaal). In uitzonderlijke gevallen kan worden gekozen om financiering te verstrekken in de vorm van een geldlening of door een garantstelling af te geven. Om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen over de (al dan niet) financiële ondersteuning van een initiatief en de keuze voor het financieringsinstrument dat daarbij wordt ingezet, zijn heldere regels voor de beschikbare (gewenste) financieringsinstrumenten essentieel. In deze uitvoeringsrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende financieringsinstrumenten: subsidie (á fonds perdu), deelneming (aandeelhouderschap), geldlening en garantstelling.

Aanleiding

Regelmatig wordt een beroep gedaan op overheden om bij te dragen aan de financiering van projecten die door de markt moeilijk van de grond komen. Ook de provincie merkt dit, bijvoorbeeld door een stijgend aantal aanvragen voor provinciale geldleningen, garantstellingen en andere financieringsinstrumenten. Tot op heden bestaan binnen de provincie echter nog niet voor al deze beschikbare financieringsinstrumenten eenduidige regels met betrekking tot het (al dan niet) inzetten ervan. Voor subsidies en deelnemingen zijn wel regels vastgesteld en met deze instrumenten is in de afgelopen jaren al veel ervaring opgedaan, maar voor geldleningen en garantstellingen is dit niet het geval.

Daarnaast is in 2011 een uitgebreide evaluatie uitgevoerd van de gevallen waarin, en de wijze waarop, Gedeputeerde Staten hebben besloten tot het aangaan van garantstellingen. Naar aanleiding van deze evaluatie is een checklist opgesteld t.b.v. de dossiervorming van garantstellingen, en een toetsingskader op basis waarvan aanvragen tot nieuwe garantstellingen kunnen worden beoordeeld. De provincie heeft zich in het verleden tot omvangrijke bedragen garant gesteld, o.a. voor door gezondheidsinstellingen aangegane geldleningen. Uit het overzicht van uitstaande garantstellingen dat is opgenomen in de Begroting blijkt dat de provincie in 2015 nog elf garantstellingen heeft uitstaan met een totaal (restant) bedrag van €8.158.222. Ter illustratie is het overzicht uit de Begroting 2015 opgenomen in bijlage 1 bij deze uitvoeringsrichtlijn.

Scope

Het uitgangspunt is dat Gedeputeerde Staten haar voornemens uit het coalitieakkoord wil realiseren en eveneens de maatschappelijke doelen uit de begroting nastreeft. Hiervoor heeft zij de beschikking over een breed instrumentarium variërend van voorlichting en communicatie tot regelgeving en het inzetten van financieringsinstrumenten. In de praktijk is er veelal sprake van de inzet van een samenhangend en divers instrumentarium. Niet overal is een financiële prikkel nodig of wenselijk en de inzet van de verschillende instrumenten is doel- en context-gebonden. De voorwaarden

waaronder die vervolgens ingezet kunnen worden vragen maatwerk. Deze uitvoeringsrichtlijn dient er dan ook niet toe om met een strakke beslisboom en harde criteria instrumenten te kiezen of uit te sluiten.

Deze uitvoeringsrichtlijn heeft als doel duidelijke richtlijnen te scheppen voor het eenduidig behandelen van aanvragen tot geldleningen en garantstellingen. Hierin zijn ook alternatieve financieringsmogelijkheden opgenomen, om de verschillende instrumenten in een breder perspectief te kunnen beoordelen. Een checklist en een toetsingskader voor garantstellingen zijn eveneens in deze uitvoeringsrichtlijn opgenomen.

Wettelijk toetsingskader

Bij het verstrekken van geldleningen en het verlenen van garanties is de provincie gebonden aan zowel externe wetgeving als aan de eigen interne regelgeving. In deze uitvoeringsrichtlijn is daarom rekening gehouden met de volgende wetten en interne verordeningen:

- Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO);
- Provinciewet;
- Wet Markt en Overheid;
- Algemene Subsidieverordening;
- Financiële verordening.

Verder zijn de relevante Europese richtlijnen in deze uitvoeringsrichtlijn uitgewerkt, zoals de verplichting om een vergoeding te vragen voor geldleningen en garantstellingen, en de verplichting om een staatssteuntoets uit te voeren. De wettelijke bepalingen die van belang zijn m.b.t. geldleningen en garantstellingen zijn verder uitgewerkt in bijlage 2.

In deze uitvoeringsrichtlijn zijn voor geldleningen en garantstellingen richtlijnen uitgewerkt. Vanuit bestuursrechtelijk perspectief worden deze instrumenten beschouwd als subsidievorm, maar in deze uitvoeringsrichtlijn worden ze behandeld als afzonderlijke financieringsinstrumenten. Ter verduidelijking: volgens de Algemene wet bestuursrecht zijn op geldleningen en garantstellingen de regels voor subsidie van toepassing. Geldleningen worden door de provincie uitsluitend verstrekt als 'subsidie in de vorm van een lening'. De term (provinciale) geldlening wordt daarom ook wel aangeduid als 'subsidie in de vorm van een lening', een gangbare term binnen de provincie. Praktisch betekent dit dat voor iedere geldlening die door de provincie wordt verstrekt een subsidiebeschikking is vereist, waarin is opgenomen dat een subsidie wordt verstrekt onder de opschortende voorwaarde van een leningsovereenkomst. Dit betreft een zogenaamde uitvoeringsovereenkomst ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening. De beoordeling van subsidieaanvragen is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten, dit geldt derhalve ook voor aanvragen voor geldleningen en garantstellingen.

Deze uitvoeringsrichtlijn biedt een *leidraad* aan Gedeputeerde Staten bij de beoordeling en de afhandeling van (aanvragen tot) geldleningen en garantstellingen, maar bevat geen grondslag voor het verstrekken van deze instrumenten. De bepalingen in deze uitvoeringsrichtlijn kunnen dan ook nooit leiden tot een *verplichting* om een geldlening of garantstelling te verstrekken. Gedeputeerde Staten behouden te allen tijde de keuze om te besluiten geen geldlening of garantstelling te verstrekken afhankelijk van de specifieke situatie en omstandigheden. Aan deze uitvoeringsrichtlijn kunnen door een aanvrager geen rechten worden ontleend.

2. Provinciale financieringsinstrumenten

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de financieringsinstrumenten die door de provincie kunnen worden ingezet voor het leveren van een bijdrage aan het realiseren van provinciale doelen. De volgende instrumenten worden in deze uitvoeringsrichtlijn onderscheiden:

- Subsidie (á fonds perdu);
- Deelneming (aandeelhouderschap);
- Geldlening (subsidie in de vorm van een lening);
- Garantstelling.

Om deze financieringsinstrumenten in een breder perspectief te kunnen beoordelen, zijn de verschillende instrumenten hieronder beschreven. Het financiële risico van de verschillende instrumenten is afhankelijk van de kans op een financiële tegenvaller, en van de invloedsmogelijkheden op de financiële situatie van de geldnemer.

2.1 Subsidie

Subsidies (á fonds perdu) worden ingezet om maatschappelijke organisaties en instellingen in staat te stellen om met hun activiteiten een bijdrage te leveren aan de verwezenlijking van provinciale beleidsdoelen die zonder subsidie niet, of niet geheel, gerealiseerd zouden worden. Hierbij worden altijd vooraf duidelijke voorwaarden gesteld. Bij subsidiëring á fonds perdu kan het geld feitelijk maar één keer worden uitgegeven aan het beoogde doel. Bij door de provincie gesubsidieerde initiatieven die in de toekomst mogelijk winstgevend worden, kan in de subsidieovereenkomst een winstdelingsbepaling worden opgenomen, waardoor de provincie meedeelt in eventuele toekomstige winsten. Voor de meeste subsidies geldt echter dat vooraf bekend is dat het geld in principe niet terugkomt; de kans op een financiële mee- of tegenvaller bij subsidiëring is daardoor nihil. Daarentegen is controle op de juiste besteding achteraf goed mogelijk. De bevoegdheden van Gedeputeerde Staten op het gebied van subsidieverstrekking en de regels rond de subsidieprocedure zijn vastgelegd in de Algemene subsidieverordening Noord-Holland en de daarop gebaseerde uitvoeringsregelingen.

2.2 Deelneming

Het begrip deelnemingen wordt gehanteerd voor vennootschappen, waarvan de provincie aandeelhouder ("deelnemer in het kapitaal") is. Als de borging van het publieke belang van de provincie een actieve of permanente betrokkenheid vraagt terwijl de markt zelf niet of onvoldoende investeert in het project kan worden gekozen om risicokapitaal te verstrekken, door een deelneming aan te gaan. Dit betekent dat aandelen worden gekocht in bijvoorbeeld een BV of een NV. De provincie wordt dan mede-eigenaar van de BV/NV en krijgt stemrecht en recht op eventuele winstuitkering (dividend). Het financiële risico is voor de provincie is in beginsel nooit hoger dan het ingebrachte kapitaal. Door het aangaan van een deelneming heeft de provincie directe zeggenschap in de organisatie en kan worden meegedeeld in het eventuele positieve resultaat (dividend). Verder kunnen financiële risico's worden gedeeld met andere deelnemende partijen. Als mede-eigenaar is de provincie niet verantwoordelijk voor eventuele financiële tekorten die ontstaan in de deelneming. Het vigerende deelnemingenbeleid van de provincie is vastgelegd in de nota Verbonden Partijen.

Ook gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen waarin de provincie participeert, kunnen vallen onder het begrip verbonden partij. Volgens de definitie van verbonden partij in het Besluit begroting en verantwoording moet het zowel om bestuurlijk als financieel belang gaan van de provincie in een rechtspersoon. Het bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Een financieel belang is gedefinieerd als *“een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”*.

2.3 Geldlening (subsidie in de vorm van een lening)

Een provinciale geldlening wordt uitsluitend verstrekt als subsidie in de vorm van een lening, ook wel kredietsubsidie genoemd. Hierbij is feitelijk sprake van een onderhandse geldlening, waarbij de provincie direct, zonder tussenkomst van een bank, geld uitleent en waarbij de partijen onderling (‘onderhands’) afspraken maken over de voorwaarden van de lening. Onderhandse leningen hoeven niet te worden ingeschreven in openbare registers en vereisen geen betrokkenheid van een notaris. Bij financiering in de vorm van een geldlening wordt door de provincie niet meegedeeld in het (eventuele) positieve resultaat van de geldnemer. Als geldgever is de provincie niet direct betrokken bij de bedrijfsvoering en heeft het geen zeggenschap in de organisatie. Omdat sprake is van vreemd vermogen is de provincie wel preferent ten opzichte van verstrekkers van eigen vermogen (deelnemingen) in het geval de geldnemer failliet gaat, maar in zo’n geval is pas achteraf (na het faillissement) duidelijk in hoeverre (een deel van) de lening wordt terugbetaald aan de provincie.

2.4 Garantstelling

Bij de keuze voor een garantstelling als financieringsinstrument wordt, in tegenstelling tot de andere beschreven financieringsinstrumenten, niet direct geld uitgegeven. Het bedrag waarvoor de provincie zich garant stelt wordt door de provincie pas uitgegeven als de geldnemer in betalingsproblemen komt. Voor afgegeven garantstellingen wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de Begroting en Jaarrekening onderbouwd hoe deze zich verhouden tot het weerstandsvermogen. Bij een garantstelling is vooraf niet bekend of de provincie tot betaling zal moeten overgaan en, zo ja, wanneer en hoeveel er betaald moet worden. Verder heeft de provincie geen directe relatie met de geldnemer waardoor moeilijk zicht en controle op de organisatie en de financiële situatie van de geldnemer mogelijk is.

3. Richtlijnen geldleningen en garantstellingen

Het uitgangspunt bij het verstrekken van geldleningen en garantstellingen is “nee, tenzij”. In principe worden deze instrumenten niet ingezet voor het financieel ondersteunen van provinciale doelen, tenzij er omstandigheden zijn die daartoe aanleiding geven. Dit vanuit het principe dat private partijen de zaken onderling vanuit hun eigen verantwoordelijkheid regelen, dus zonder tussenkomst van de provincie. Het verstrekken van geldleningen en garantstellingen is op zichzelf geen provinciale taak en wordt daarom zoveel mogelijk overgelaten aan de markt. Bovendien is de ervaring met deze instrumenten binnen de provinciale organisatie beperkt, en is er onvoldoende capaciteit om dit soort instrumenten op te zetten en te beheren. Met aanvragen voor geldleningen en garantstellingen wordt daarom in beginsel zeer terughoudend omgegaan. Voor iedere aanvraag die bij de provincie binnenkomt, worden alle documenten en correspondentie vanaf het moment van aanvraag gearcheveerd. In bijlage 3 is een checklist opgenomen met de documenten die ten minste voor iedere *aangevraagde* geldlening en garantstelling worden gearcheveerd. De interne procedure voor het administreren van *toegekende* geldleningen en garantstellingen is opgenomen in bijlage 4.

3.1 Risicobeheersing

Het verstrekken van geldleningen en het afgeven van garantstellingen leidt tot financiële risico's. De vraag óf en zo ja wanneer de provincie tot uitbetaling van (een deel van) het gegarandeerde bedrag moet overgaan en wat in dat geval de financiële gevolgen zijn, is vooraf moeilijk in te schatten. Dit risicobesef is er ook bij waarborgfondsen, waarbij de beoordeling van garantieaanvragen regelmatig negatief uitvalt. Daarnaast zijn banken vaak niet bereid om geldleningen te verstrekken zonder garantstelling van een derde, waardoor instellingen eerder geneigd zijn om de provincie te benaderen. Op basis van de gemotiveerde afwijzing door een waarborgfonds (of -fondsen) en banken maakt de provincie een eigen afweging tussen het publiek belang van de met de geldlening te financieren investering en de risico's die met de garandering van de geldlening samenhangen. In het algemeen geldt dat als een waarborgfonds (zie paragraaf 3.4.1) de aanvraag tot een garantstelling van een instelling afwijst om financiële redenen, de provincie de aanvraag tot garantstelling dan eveneens kan afwijzen. Een aanvraag voor provinciale garantstelling wordt alleen in behandeling genomen als de aanvragende instelling een formeel verzoek indient bij het waarborgfonds en het waarborgfonds hierop schriftelijk reageert met redenen van afwijzing. De provincie neemt deze toets van een gespecialiseerde organisatie als uitgangspunt voor een eigen afweging van de aanvraag tot een garantstelling, waarbij ook wordt betrokken de weigering van een drietal banken om een lening zonder garantstelling te verstrekken. Gedeputeerde Staten kunnen vervolgens in haar eigenstandige rol alsnog voor een garantieverlening kiezen. Garantstelling wordt dan maatwerk, waarbij het uitgangspunt is de risico's voor de provincie zo beperkt mogelijk te houden.

Een extra aandachtspunt is de risicopositie van de provincie zelf, die bij iedere geldlening en garantstelling verder verslechtert. Dit vraagt om duidelijke regels die up-to-date zijn voor nieuwe aanvragen tot deze instrumenten. Daarnaast is het van belang de geldleningen- en garantstellingenportefeuille goed te beheren, omdat risico's snel kunnen veranderen. Het is zaak om de beheersing van de garantstellingenportefeuille door de instellingen zelf en de informatieplicht daarover aan de provincie nog eens tegen het licht te houden.

Om binnengekomen aanvragen op uniforme wijze te kunnen afhandelen zijn heldere richtlijnen gewenst. De hieronder geformuleerde uitgangspunten en beoordelingscriteria bieden daartoe een aanzet.

3.2 Algemene uitgangspunten

De beoordeling van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Bij de beoordeling van nieuwe aanvragen worden de volgende algemene uitgangspunten gehanteerd:

1. Er worden alleen geldleningen en garantstellingen verstrekt indien sprake is van financiering van een publieke taak. Dat wil zeggen dat ze moeten bijdragen aan het maatschappelijk belang voor Noord-Holland, ter beoordeling van Gedeputeerde Staten;
2. Er worden geen geldleningen of garantstellingen verstrekt indien de aanvrager een politieke doelstelling heeft;
3. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om te besluiten over aanvragen voor geldleningen en garantstellingen die binnen de begrotingskaders vallen. Voor aanvragen die niet binnen de begrotingskaders vallen dient een voorstel aan Provinciale Staten te worden voorgelegd;
4. Voordat een provinciale garantstelling kan worden afgegeven is door de aanvrager eerst de mogelijkheid onderzocht om de garantstelling onder te brengen bij een waarborgfonds;
5. Indien een geldlening of garantstelling wordt verstrekt wordt, gelet op de risico's voor de provincie, de staatssteunregels en de Wet markt en overheid, een marktconforme vergoeding in rekening gebracht bij de instelling;
6. Indien een garantstelling wordt verstrekt aan een organisatie waarin de provincie een bestuurlijk en/of financieel belang heeft, geldt altijd dat de provincie (maximaal) 'pro rata' bijdraagt aan de totale garantstelling. De provincie zal bijvoorbeeld maximaal voor 20% garant staan voor een lening aan een gemeenschappelijke regeling waarin de provincie zelf voor 20% deelnemer is;
7. Voordat een provinciale geldlening of garantstelling kan worden verstrekt, dient eerst een (juridische) staatssteuntoets te zijn uitgevoerd.

Naast bovenstaande algemene uitgangspunten wordt voor de beoordeling van aanvragen tot geldleningen en garantstellingen een aantal toetsingscriteria gehanteerd (zie paragrafen 3.3 en 3.4). De toetsingscriteria bieden een *hulpmiddel* aan Gedeputeerde Staten bij de beoordeling van (aanvragen tot) geldleningen en garantstellingen. Gedeputeerde Staten kunnen te allen tijde besluiten om aanvullende voorwaarden aan een aanvraag te stellen (bijvoorbeeld een wijziging van de statuten, een wijziging in de bestemming van het onderpand of een periodiek inzicht in de informatie die nodig is voor de beoordeling van het financiële beheer van de aanvrager). Ook kunnen Gedeputeerde Staten, indien zij daarvoor aanleiding zien, afwijken van de door hen zelf gestelde regels. Dit zal aan Provinciale Staten moeten worden toegelicht.

3.3 Uitwerking van de uitgangspunten en beoordelingscriteria

Subsidie wordt verstrekt voor de uitvoering van activiteiten van de aanvrager. Ten eerste kunnen door Gedeputeerde Staten eisen worden gesteld aan de aanvraag. Indien een aanvraag niet compleet is, wordt een aanvraag niet in behandeling genomen (is deze niet ontvankelijk). Reguliere eisen aan de subsidieaanvraag zijn een begroting en financieringsplan van de kosten van de activiteit. Bovengenoemde beoordelingscriteria kunnen worden vertaald in nadere eisen aan de subsidieaanvraag. Gedeputeerde Staten kunnen bijvoorbeeld van de aanvrager verlangen dat deze ook een jaarrekening met balans en

activiteitenverslag of andere gegevens overlegt, zodat de liquiditeit, vermogen en exploitatiesaldo van de aanvrager kan worden beoordeeld.

Ten tweede is in de Awb (art. 4:35) een aantal mogelijke weigeringsgronden opgenomen die zijn gericht op de activiteiten of het naar verwachting niet voldoen aan verplichtingen door de aanvrager. Deze weigeringsgronden kunnen door Gedeputeerde Staten in een uitvoeringsregeling minimaal worden opgenomen en eventueel worden aangevuld met andere weigeringsgronden die betrekking hebben op de uitvoering van de activiteiten mits deze redelijk zijn.

Ten derde kunnen verplichtingen worden gesteld aan de subsidieontvanger voor zover deze betrekking hebben op de gesubsidieerde activiteit, de wijze waarop of middelen waarmee de activiteit wordt verricht. Indien de ontvanger niet voldoet aan de verplichtingen kan de subsidie worden ingetrokken of lager worden vastgesteld. Gelet op de aard van een geldlening of garantiestelling ligt intrekking van de subsidie dan het meeste voor de hand.

Per geval moet worden gezien hoe de uitgangspunten en toetsingscriteria worden uitgewerkt in een subsidieregeling en de uitvoeringsovereenkomst. Indien geen sprake is van een uitvoeringsregeling maar een incidentele of begrotingssubsidie (subsidie buiten uitvoeringsregeling), moet goed worden gezien op welke wijze de uitgangspunten en beoordelingscriteria worden vertaald in de eisen aan de aanvraag, weigeringsgronden en verplichtingen voor de ontvanger.

3.4 Richtlijnen voor provinciale geldleningen (subsidies in de vorm van een lening)

Geldleningen mogen alleen worden verstrekt 'uit hoofde van de publieke taak' (wet Fido). Dit betekent dat alleen middelen mogen worden uitgeleend die volgens de provincie nodig zijn voor het uitoefenen van haar publieke taak. Overtollige middelen moeten worden aangehouden in 's Rijks schatkist. Een uitzondering geldt voor het onderling uitlenen van overtollige middelen aan medeoverheden. In deze uitvoeringsrichtlijn wordt geen onderscheid gemaakt in de wijze waarop provinciale geldleningen worden verstrekt, bijvoorbeeld als afzonderlijke lening of vanuit een revolverend fonds.

Uitlenen van (tijdelijk) overtollige middelen aan medeoverheden

Sinds de invoering van het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden zijn provincies verplicht om hun (tijdelijk) overtollige middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën, de schatkist. Als alternatief voor het aanhouden van overtollige middelen in de schatkist kunnen decentrale overheden ervoor kiezen deze middelen in te zetten om aan elkaar leningen te verstrekken. Hierbij geldt als strikte voorwaarde dat geen sprake mag zijn van een toezichtrelatie. Bij onderling lenen (met overtollige middelen) mag het dus niet zo zijn dat de uitlenende partij is belast met het financieel toezicht op de inlenende partij. Ter illustratie: de provincie mag geen overtollige middelen uitlenen aan gemeenten in Noord-Holland vanwege de interbestuurlijke toezichtrelatie. Geldleningen aan medeoverheden zijn in deze uitvoeringsrichtlijn verder niet als aparte categorie uitgewerkt.

3.4.1 Beoordelingscriteria geldleningen

Om te beoordelen of een nieuwe aanvraag voor een provinciale geldlening kan worden gehonoreerd, wordt de aanvraag getoetst aan de hand van onderstaande criteria. De belangrijkste criteria zijn opgenomen in het toetsingskader (stroomschema) in bijlage 5. Provinciale geldleningen kunnen alleen worden verstrekt als wordt voldaan aan de volgende criteria:

1. De aanvraag voldoet aan de onder 3.2 geformuleerde algemene uitgangspunten;

2. De aanvraag is niet ingegeven door rentabiliteitsafwegingen. Aanvragen tot geldleningen waarbij het doel is een lagere rente voor de geldnemer te bedingen en waarbij risico's dus indirect worden afgewenteld op de provincie, worden niet in behandeling genomen;
3. De beoogde doelen zijn zonder provinciale geldlening niet te realiseren. Alternatieve mogelijkheden zoals zelfwerkzaamheid, eigen middelen, andere subsidies, middelen van sponsors, financiering door meer voor de hand liggende partijen etc. zijn eerst door de aanvrager benut;
4. Indien mogelijk worden (naar oordeel van de provincie) voldoende zekerheden door de aanvrager overgelegd;
5. De financiële positie en prognoses van de aanvrager zijn zodanig dat rente en aflossing naar verwachting betaald kunnen blijven worden;
6. Het te berekenen risico kan door de provincie worden gedragen binnen het beschikbare of aan te passen weerstandsvermogen;
7. De financiële positie van de aanvrager wordt getoetst om zicht te krijgen op de business case en de risico's die de provincie met de geldlening loopt. In bijlage 7 is een overzicht met financiële criteria opgenomen, dat als handvat kan fungeren bij de beoordeling van binnengekomen aanvragen tot een geldlening.

3.4.2 Vergoeding voor geldleningen

De provincie verlangt op uitgezette geldleningen een marktconforme vergoeding in de vorm van rente, waarbij de basisrente wordt gesteld op een percentage minimaal gelijk aan de rente op staatsobligaties met een vergelijkbare looptijd.

3.5 Richtlijnen voor provinciale garantstellingen

Garantstellingen die worden verleend dienen door Gedeputeerde Staten in relatie tot haar publieke taak te worden gemotiveerd. De motivatie dient vooral betrekking te hebben op de beoordeling van de business case en het publieke belang van de investering voor Noord-Holland.

3.5.1 Waarborgfondsen

Garantstellingen kunnen direct door de provincie worden verstrekt, of door tussenkomst van een waarborgfonds. De aanvragende instelling (de geldnemer) dient eerst een geldverstrekker te hebben benaderd voor het verstrekken van een geldlening. Als de geldverstrekker een garantstelling van een derde vereist, dient de aanvrager een waarborgfonds te benaderen om voor de geldlening garant te staan. Als het waarborgfonds vervolgens weigert om een garantstelling af te geven, is de provincie de laatste (eventuele) mogelijkheid om met het instrument garantstellingen de financiering alsnog rond te krijgen. Bij de beoordeling van aanvragen tot een provinciale garantstelling wordt het oordeel van waarborgfondsen zwaar meegewogen. De provincie zal het werk van de waarborgfondsen en de banken, op basis waarvan deze partijen besluiten om geen garantstelling of geen financiering zonder garantstelling te verlenen, niet overdoen. In de gevallen waarin Gedeputeerde Staten toch kiezen om een garantstelling te verlenen, dient deze keuze duidelijk gemotiveerd te worden.

3.5.2 Beoordelingscriteria garantstellingen

Om te beoordelen of een nieuwe aanvraag voor een provinciale garantstelling kan worden gehonoreerd, wordt de aanvraag getoetst aan de hand van onderstaande criteria. De belangrijkste criteria zijn opgenomen in het toetsingskader (stroomschema) in bijlage 6. Garantstellingen kunnen alleen worden verstrekt als wordt voldaan aan de volgende criteria:

1. De aanvraag voldoet aan de onder 3.2 geformuleerde algemene uitgangspunten;
2. De aanvraag is niet ingegeven door rentabiliteitsafwegingen. Aanvragen tot garantstellingen waarbij het doel is een lagere leningsrente voor de geldnemer te bedingen en waarbij risico's dus indirect worden afgewenteld op de provincie, worden niet in behandeling genomen;
3. De beoogde doelen zijn zonder provinciale garantstelling niet te realiseren. Alternatieve mogelijkheden zoals zelfwerkzaamheid, eigen middelen, andere subsidies, middelen van sponsors, garantstelling door meer voor de hand liggende partijen etc. zijn eerst door de aanvrager benut;
4. Indien mogelijk worden (naar oordeel van de provincie) voldoende zekerheden door de aanvrager overgelegd (bijvoorbeeld het eerste recht van hypotheek op een pand of op grond); indien dit niet mogelijk is wordt bij voorkeur slechts een gedeeltelijke garantie verleend, om de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager in stand te houden;
5. De financiële positie en prognoses van de aanvrager zijn zodanig dat rente en aflossing naar verwachting betaald kunnen blijven worden;
6. Het te berekenen risico kan door de provincie worden gedragen binnen het beschikbare of aan te passen weerstandsvermogen;
7. De financiële positie van de aanvrager wordt getoetst om zicht te krijgen op de business case en de risico's die de provincie met de garantstelling loopt. In bijlage 7 is een overzicht met financiële criteria opgenomen, dat als handvat kan fungeren bij de beoordeling van binnengekomen aanvragen tot een garantstelling.

3.5.3 Vergoeding voor garantstellingen

De Wet Markt en Overheid schrijft voor welke kosten van een door de provincie verstrekte geldlening of afgegeven garantstelling aan een overheidsbedrijf dienen te worden doorberekend. Daarom wordt met de geldnemer vooraf een incidentele vergoeding afgesproken van 0,25% van de te garanderen geldlening (het gemiddelde rentevoordeel op een lening met garantstelling), vermenigvuldigd met het aantal jaren waarvoor de lening wordt aangegaan, met een maximum van €50.000. Indien geen recht van eerste hypotheek kan worden bedongen, wordt de maximale vergoeding verdubbeld tot €100.000.

Begrippenlijst

Aanvrager

Rechtspersoon naar burgerlijk recht die de provincie verzoekt om garant te staan voor de betaling van rente en aflossing die aan de geldverstrekker (meestal een bank) verschuldigd is.

Deelneming

Een zeker financieel immaterieel belang in het aandelenkapitaal van een (meestal marktgericht) bedrijf. Provincie Noord-Holland heeft verschillende zowel meerder- als minderheidsdeelnemingen, dit vertaalt zich in de mate van zeggenschap over of in het betreffende bedrijf.

Garantstelling

Ook wel 'garantie' of 'borgtocht'. Een schriftelijke verklaring van de provincie aan een geldverstrekker (doorgaans een bank) dat de geldnemer aan zijn verplichtingen zal voldoen. Wanneer de geldnemer in betalingsproblemen komt dan zorgt de provincie dat de financiële verplichtingen worden nagekomen. Een garantstelling wordt doorgaans gevraagd wanneer een geldverstrekker niet bereid is om zonder gemeentelijke of provinciale garantstelling een geldlening te verstrekken.

Geldlening (verstrekt door de provincie)

Subsidie in de vorm van een geldlening. Geldleningen die worden verstrekt door de provincie worden uitsluitend verstrekt als 'subsidie in de vorm van een lening'.

Geldnemer

Rechtspersoon naar burgerlijk recht ten behoeve waarvan de provincie een garantstelling heeft verstrekt ten aanzien van rente en aflossing.

Geldverstrekker

Een financiële instelling die aan de aanvrager (of geldnemer) een lening verstrekt waarvan de provincie de betaling van rente en aflossing waarborgt.

Overtollige middelen

Alle financiële middelen van de provincie die niet *direct* nodig zijn voor publieke taken.

Revolverend fonds

Een fonds dat gericht is op financieren in plaats van subsidiëren. Een revolverend fonds beoogt de realisatie van investeringen via laagrentende leningen in plaats van via subsidies. Rente en aflossingen vloeien weer terug in het fonds en zijn beschikbaar voor nieuwe investeringen.

Schatkistbankieren

Instellingen (zoals provincies) die een wettelijke taak uitvoeren en hiervoor gelden van het Rijk ontvangen, zijn verplicht om te schatkistbankieren. Dit houdt in dat zij de publieke gelden aanhouden bij het Ministerie van Financiën. Publiek geld verlaat de schatkist dan niet eerder dan noodzakelijk is voor de uitvoering van die publieke taak.

Subsidie

De aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten (*bron*: Algemene wet bestuursrecht).

Waarborgfonds

Waarborgfondsen zijn meestal stichtingen die garant staan voor leningen die geldverstrekkers (meestal banken) hebben uitstaan bij geldnemers (woningbouwcorporaties, particulieren, welzijnsorganisaties, scholen, etc.). Als een geldnemer de rente en aflossing niet meer kan betalen, kan de geldverstrekker hiervoor bij het waarborgfonds aankloppen.

Bijlage 1 Uitstaande garantstellingen van de provincie per 2015

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de uitstaande garantstellingen van de provincie (stand per 2015; bron: Begroting 2015). De garantstellingen waarbij de garantiefunctie wordt vervuld door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ¹) zijn niet in onderstaand overzicht opgenomen.

Geldnemer	Oorspronkelijk Bedrag waarborg (€)	Restant waarborg begin 2015 (€)	Laatste aflossingsjaar
St. Geestelijke Gezondheidszorg NH-Noord	€1.530.000	€510.000	2020
Idem	€1.531.508	€510.504	2020
Idem	€2.467.430	€680.670	2022
Idem	€3.403.352	€1.021.006	2023
Idem	€2.382.346	€794.116	2024
Dr. M.J. Prinsenstichting	€10.096.610	€1.262.075	2019
Idem	€3.333.016	€769.157	2020
Westfriese Zorggroep De Omring	€3.781.532	€378.154	2016
Idem	€3.403.352	€510.502	2017
Viva! Zorggroep	€3.374.310	€814.477	2021
idem	€3.403.352	€907.561	2022
Het Nationaal Groenfonds*	€6.274.654	€4.923.054	n.v.t.
Totaal garantstellingen (2015)	€40.851.055	€8.158.222	

* De provincie Noord-Holland staat garant voor de betaling van rente en aflossing (tot een maximum van €4.923.054) door geldnemers met een lening bij Het Nationaal Groenfonds.

¹ In het verleden heeft de provincie vooral garantstellingen verstrekt aan zorginstellingen. Voor de meeste van deze instellingen is de garantiefunctie overgenomen door het Waarborgfonds voor de Zorgsector (WFZ), waaraan de provincie als deelnemer is verbonden. Hierdoor is geen sprake meer van een garantstelling door de provincie omdat het risico wordt gedragen door het waarborgfonds. Het WFZ wordt financieel gevoed door verplichte bijdragen van de partijen die als deelnemer zijn verbonden aan het fonds. Het enige risico voor de deelnemers doet zich voor wanneer het WFZ zelf niet aan de financiële verplichtingen kan voldoen. In dat geval kan het WFZ maximaal 3% van het totale uitstaande bedrag vorderen bij de deelnemers. Het WFZ beoordeelt jaarlijks de kredietwaardigheid van alle geldnemers waaraan het fonds een garantstelling heeft verstrekt, zodat eventuele financiële problemen tijdig worden gesignaleerd en preventief kan worden opgetreden. De kans dat een beroep moet worden gedaan op de deelnemers is hierdoor gering.

Bijlage 2

Wettelijk toetsingskader

Algemene wet bestuursrecht (Awb) en Algemene subsidieverordening Noord-Holland

Het verstrekken van geldleningen en verlenen van overheidsgaranties is volgens de toelichting bij artikel 4.21 van de Awb een vorm van subsidiëring. Dit geldt ook voor renteloze en laagrentende geldleningen. De Awb bepaalt dat subsidies slechts verstrekt kunnen worden op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Daarnaast zijn incidentele subsidies en begrotingssubsidies mogelijk. Begrotingssubsidies dienen te zijn vermeld (naam ontvanger en maximaal subsidiebedrag) in de begroting (lijst subsidies buiten uitvoeringsregeling). In de Algemene subsidieverordening Noord-Holland is een grondslag opgenomen voor Gedeputeerde Staten om uitvoeringsregelingen vast te stellen. In de Awb is verder geregeld dat een subsidie kan worden verleend onder de voorwaarde dat de subsidieontvanger meewerkt aan het sluiten van een overeenkomst ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening.

Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO)

Volgens de Wet Fido (artikel 2) en de daarop gebaseerde ministeriele Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) mogen Nederlandse provincies uitsluitend geldleningen verstrekken, en garanties verlenen voor door derden aangegane geldleningen, als aantoonbaar is dat dit past in de uitoefening van de publieke taak. Deze wet schrijft provincies en gemeenten voor zo weinig mogelijk risico's te nemen met geldleningen en garantstellingen. Voor de provincie geldt dan ook dat dit criterium wordt meegenomen in de toetsing van nieuwe aanvragen voor leningen en garantstellingen.

Provinciewet

Volgens de Provinciewet (artikel 216) dient iedere provincie een financiële verordening op te stellen waarin (o.a.) regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie zijn vastgelegd. Conform deze bepaling heeft de provincie een Financiële verordening waarin o.a. regels m.b.t. het administreren van geldleningen en garantstellingen zijn vastgelegd.

Financiële verordening Noord-Holland 2015

In de Financiële verordening van de provincie Noord-Holland 2015 (artikel 6.1) is opgenomen dat de informatie met betrekking tot ontwikkelingen in de omvang van garanties moet blijken uit de financiële administratie. Hieruit volgt dat een deugdelijke administratie van aangegane garantstellingen volgens deze verordening vereist is. Lopende (afgegeven) garantstellingen worden binnen de provincie geadministreerd in een database.

Wet Markt en Overheid

De Wet Markt en Overheid (een wijziging van de Mededingingswet) schrijft voor welke kosten van een door de provincie verstrekte geldlening of afgegeven garantstelling aan een overheidsbedrijf dienen te worden doorberekend. Deze kosten bestaan uit de uitvoeringskosten en de kosten van het kapitaalbeslag, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de kredietstatus van de afnemer als factor in de integrale kosten. Dit impliceert dat door het overheidsbedrijf passende premie moet worden betaald, dat wil zeggen een premie die de normale risico's, de beheerskosten en een

kapitaalsvergoeding kan dekken. Indien een overheid aandelen in haar overheidsbedrijf neemt en in dat kader middelen beschikbaar stelt, kan het criterium van integrale kostendoorberekening niet goed worden gebruikt en moet worden teruggevallen op de algemene norm dat de provincie niet het overheidsbedrijf mag bevoordelen boven private bedrijven.

Bijlage 3 Checklist opbouw dossier geldleningen / garantstellingen

Documenten m.b.t. garantstellingen die binnen de provincie gearhiveerd worden:

** (B) = Binnenkomend stuk / (I) = Intern stuk / (U) = Uitgaand stuk*

- a. Verzoek van de aanvrager aan de provincie om een geldlening te verstrekken of garantstelling te verlenen, inclusief motivatie; (B)
- b. Interne communicatie (email, verslag van telefoongesprek, etc.) m.b.t. het doorzetten en behandelen van de aanvraag; (I)
- c. De reactie van de provincie aan de aanvragende organisatie n.a.v. het verzoek; (U)
- d. GS-voorstel en GS-besluitvorming, inclusief overzicht van de voorwaarden waaronder de geldlening is verstrekt of garantstelling is verleend; (I)
- e. Correspondentie met de aanvrager betreffende de GS-besluitvorming; (B/U)
- f. Correspondentie tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, zoals de PS-voordracht en de PS-verslagen over dat onderwerp; (I)
- g. De statuten van de aanvragende organisatie; (B)
- h. Een doorrekening van de financiële gevolgen voor de provincie (inclusief dekkingsvoorstel) voor het geval beroep op de garantstelling wordt uitgeoefend; (I)
- i. Correspondentie tussen de provincie, de aanvragende organisatie en de geldverstrekker; (B/U)
- j. Verklaring van toekenning door de provincie; (B/U)
- k. Een kopie van de notarisakte met het recht van hypotheek; (B)
- l. (Eventuele) verzoeken van de geldlener om vervroegde aflossing en de verklaringen van de geldverstrekker daarbij; (B/I)
- m. (Eventuele) besluiten van Gedeputeerde Staten om de garantstelling in te trekken omdat de schuld niet meer bestaat; (B/I)
- n. Alle relevante stukken m.b.t. het verzoek tot uitoefenen van de garantstelling (brieven van de bank, etc.), inclusief eventuele stukken m.b.t. het faillissement van de geldlener; (B/I/U)
- o. Een overzicht van de activiteiten/inspanningen die de provincie heeft ondernomen om het geld te verhalen op de geldlener, inclusief alle relevante communicatie hierover; (B/I/U)
- p. Stukken waaruit blijkt of de geldlener aan de voorwaarden die, aan de garantstelling zijn verbonden, heeft voldaan; (B/I)
- q. De financiële afwikkeling van de geldlening of garantstelling. (I)

Bijlage 4 Interne procedure

Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor een volledige en juiste administratie van toegekende geldleningen en garantstellingen. Omdat financiering doorgaans wordt aangevraagd (en toegekend) ten behoeve van een beleidsdoel, worden binnengekomen aanvragen afgehandeld door de betreffende beleidssector met ondersteuning van een financieel adviseur. Hierbij worden de onderstaande richtlijnen toegepast:

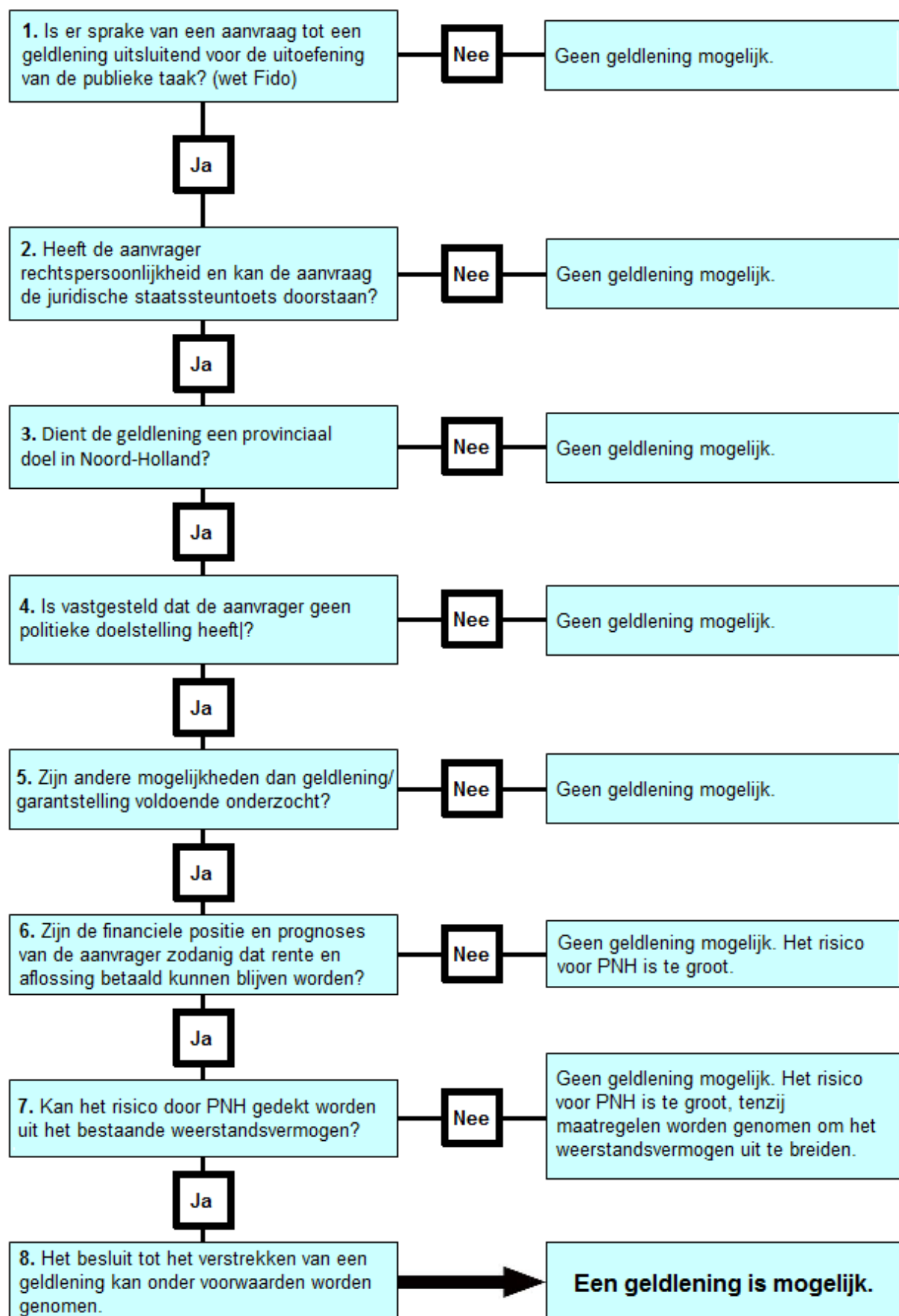
1. Aanvragen worden schriftelijk ingediend bij Gedeputeerde Staten;
2. De voorwaarden waaronder de geldlening of garantstelling wordt aangegaan worden vastgelegd in een 'Overeenkomst van geldlening' (c.q. 'Overeenkomst van garantstelling'), die door alle betrokken partijen wordt ondertekend;
3. Voor iedere nieuwe geldlening en garantstelling worden tenminste de volgende zaken geadministreerd:
 - a) Naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en emailadres van de geldnemer;
 - b) Naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en emailadres van de geldverstrekker;
 - c) Het bedrag en de looptijd van de geldlening;
 - d) Een beschrijving van het doel waarvoor de geldlening wordt verstrekt / de garantstelling wordt afgegeven;
 - e) Datum van goedkeuring van de geldlening / garantstelling door Gedeputeerde Staten;
4. Gedeputeerde Staten dragen zorg voor een jaarlijkse risico-inventarisatie van lopende geldleningen en garantstellingen (in het kader van risicomanagement). Een overzicht met de uitstaande geldleningen en lopende garantstellingen wordt jaarlijks opgenomen in de Begroting en de Jaarrekening.

Om het beheer te vergemakkelijken wordt daarnaast van iedere *toegekende* geldlening of garantstelling de volgende informatie bijgehouden in een database (nu ContractX):

- Het type geldlening / garantstelling ('bankgarantie', 'afroepcontract', etc.);
- De startdatum waarop de geldlening / garantstelling is ingegaan;
- De einddatum waarop de geldlening / garantstelling afloopt;
- Status van de geldlening / garantstelling ('in behandeling', 'gearchiveerd', etc.);
- Een overzicht van de jaarlijkse ontwikkeling van de hoogte van de hoofdsom lening / garantie tot aan de einddatum.

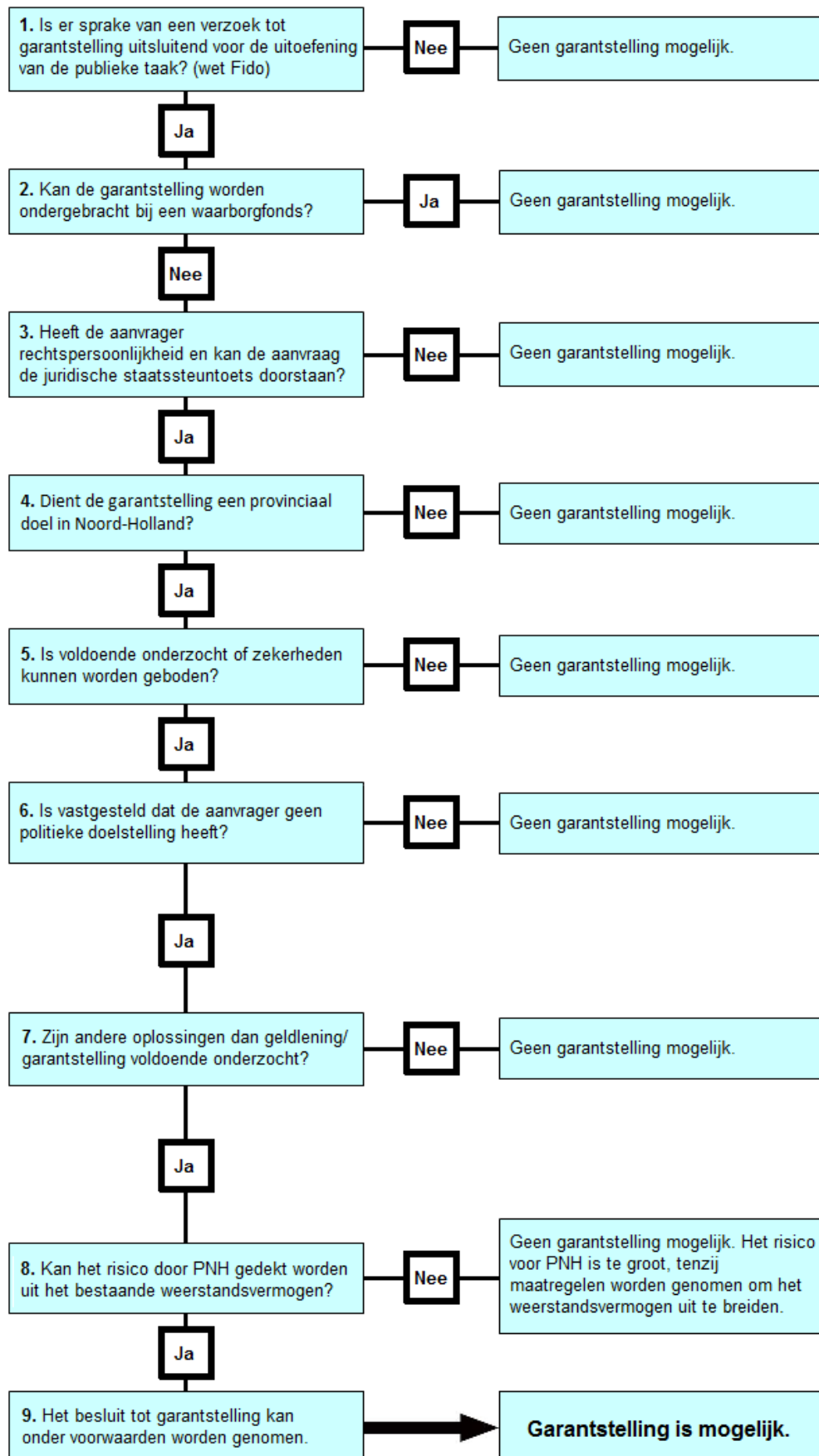
Bijlage 5

Toetsingskader geldleningen (stroomschema)

Bijlage 6

Toetsingskader garantstellingen (stroomschema)

Bijlage 7**Financiële beoordelingscriteria**

Criteria	Bron	Toelichting
<i>Solvabiliteit (Proc. aandeel EV)</i>	Jaarrekening	Op basis van de laatst verschenen Jaarrekening wordt de verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen beoordeeld. De solvabiliteit geeft het vermogen van de organisatie weer om in het geval van liquidatie de schulden af te lossen.
<i>Liquiditeit (Current Ratio)</i>	Jaarrekening	Op basis van de laatst verschenen Jaarrekening wordt de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en de kortlopende schulden bepaald. De liquiditeit geeft het vermogen van de organisatie weer om op korte termijn aan de schulden te kunnen voldoen.
<i>Winstgevendheid (REV en RTV)</i>	Jaarrekening	De winstgevendheid van de organisatie wordt bepaald door de winst (of het verlies) af te zetten tegen het geïnvesteerd vermogen (rentabiliteit eigen vermogen en rentabiliteit totaal vermogen). Deze ratio geeft de winstgevendheid van de organisatie weer. Bij de provinciale garantstelling zal het veelal gaan om niet winst beogende instellingen. De investeringen waarvoor de gegarandeerde leningen worden verstrekt zullen wel moeten worden terugverdiend, waardoor de huidige winstgevendheid van belang is.
<i>Resultaat (winst of verlies)</i>	Jaarrekening	Op basis van de laatst verschenen Jaarrekening wordt het absolute resultaat meegenomen in de beoordeling.
<i>Integrale beoordeling</i>	Jaarrekening	Kengetallen zijn niet alles zeggend. Voor een degelijke beoordeling is het noodzakelijk dat naast de beoordeling van de Jaarrekening op basis van kengetallen, de Jaarrekening ook integraal beoordeeld wordt door een financieel specialist.
<i>Accountantsverklaring</i>	Jaarrekening	Van de laatst verschenen Jaarrekening wordt beoordeeld hoe betrouwbaar de Jaarrekeningcijfers zijn op basis van een accountantsverklaring / akkoordverklaring van een kascommissie.
<i>Investering</i>	Begroting*	Beoordeeld wordt of de investering, waarvoor financiering middels garantstelling wordt aangegaan, is opgenomen in de Begroting en meerjarenraming.
<i>Realiteit</i>	Begroting*	Beoordeeld wordt (zover mogelijk) of de kosten van de investering in meerjarenraming volledig zijn opgenomen en of deze kosten reëel zijn volgens algemeen aanvaardbare maatstaven.
<i>Relatie tot de Jaarrekening</i>	Begroting*	Beoordeeld wordt of de kosten, opgenomen in de laatstverschenen Jaarrekening, overeen komen met de kosten in de meerjarenraming. Indien er substantiële afwijkingen zijn, welke niet te verklaren zijn uit de geplande investering, dan wordt beoordeeld of deze afwijkingen voldoende zijn onderbouwd en of de verhogingen/verlagingen van deze kosten reëel zijn volgens algemeen aanvaardbare maatstaven.
<i>Sluitend</i>	Begroting*	Nagegaan wordt of de meerjarenraming meerjarig sluitend is.

<i>Investerings</i>	Liq. Prognose	Beoordeeld wordt of de nieuwe investering/lening is meegenomen in de liquiditeitsprognose
<i>Realiteit/volledigheid</i>	Liq. Prognose	Beoordeeld wordt (zover mogelijk) of de liquiditeitsprognose volledig is en aansluit met de Begroting/Jaarrekening/concept leningsovereenkomst ed.
<i>Cashflow (positief of negatief)</i>	Liq. Prognose	Beoordeeld wordt of de cashflow positief of negatief is. Een negatieve cashflow betekend dat er meer geld uit de organisatie gaat dan er binnen komt wat tot liquiditeitsproblemen kan/zal leiden.
<i>Haalbaarheid</i>	Business case**	Nagegaan wordt of door de instelling onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van de business case en wat de eventuele uitkomsten daarvan zijn.
<i>Expertise</i>	Business case**	Nagegaan wordt of bij de doorrekening van de business case, de planning en het groot onderhoud gebruik is gemaakt van de expertise van een gerenommeerd adviesbureau.
<i>Aannames</i>	Business case**	Beoordeeld wordt of de gedane aannames reëel zijn volgens algemeen aanvaardbare maatstaven.
<i>Integrale beoordeling</i>	Business case**	Elke aanvraag van voor een provinciale garantstelling is uniek. Dit komt voornamelijk tot uitdrukking bij beoordeling van de business case. Een integrale beoordeling van het project op risico's dient, als gevolg hiervan plaats te vinden.
<i>Rente</i>	Geldlening***	Beoordeeld wordt of een marktconforme rente wordt berekend, wat de rentevaste periode is en de daarmee samenhangende risico's voor de bedrijfsvoering van de kredietnemer van de daarmee samenhangende risico's van de garantieverstrekker.
<i>Looptijd</i>	Geldlening***	Beoordeeld wordt of de looptijd van de lening correspondeert met de verwachte levensduur van de investering.
<i>Vorm van aflossing</i>	Geldlening***	De vorm van aflossing wordt bepaald (lineair/annuitair/fix/mengvorm) met de bijbehorende risico's voor de bedrijfsvoering van de kredietnemer van de daarmee samenhangende risico's van de garantieverstrekker.
<i>Aanvullende voorwaarden</i>	Geldlening***	Bepaald wordt welke aanvullende voorwaarden de kredietverstrekker bedingt in de overeenkomst, wat de gevolgen zijn voor de bedrijfsvoering van de kredietnemer en wat de aanvullende voorwaarden betekenen voor het risico van de garantieverstrekker.

* inclusief meerjarenraming

** inclusief planning investering + groot onderhoud voor de komende tien jaar

*** Betreft een offerte van de door de provincie gegarandeerde geldlening